

Crearea RASSM realizarea scopurilor strategice ale URSS

RASS Moldovenească (Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească, RASSM) a fost o entitate teritorială "autonomă" creată de autoritățile sovietice în componența Ucrainei la 12 octombrie 1924. Cuprindea raioanele transnistrene de astăzi ale Republicii Moldova, plus raioanele Balta, Bârzula, Ocnele Roșii, Kodîma, Kotovsk, Crutîi, Pesceana și Ananiev din actuala regiune Odesa din Ucraina.

Crearea RASSM în anul 1924 a reprezentat un jalon important nu doar în destinul românilor transnistreni și al celor basarabeni, dar și în destinul românilor de pretutindeni. Acest eveniment are o semnificație contradictorie în special din cauza consecințelor sale imediate, precum și a celor cu efecte de lungă durată. Formarea RASSM a însemnat crearea unei statalități românești (moldovenești) acolo unde aceasta nu a existat niciodată – pe malul stîng al Nistrului. Contrar intențiilor adevărate ale Moscovei, formarea acestei autonomii a contribuit într-o oarecare măsură la conservarea și emanciparea elementului românesc (moldovenesc) într-o regiune unde acesta, deși era autohton, se afla în pragul dispariției. RASSM, indiferent de atitudinea pe care o manifestăm față de acest fapt istoric, a servit drept bază pentru crearea statului moldovenesc contemporan. Consecințele pozitive ale evenimentului se sfîrșesc însă aici (de altfel, încercăm să vedem partea bună a lucrurilor nu fără o doză mare de scepticism).

Pe de altă parte:

- După refuzul României de a accepta desfășurarea unui plebiscit în Basarabia, autonomia moldovenească de pe malul stîng al Nistrului a servit drept pretext pentru raptul teritorial la care a fost supusă România Mare în iunie 1940. Lozinca „reunirii fraților de pe malul stîng și malul drept” și a „reîntregirii RASSM” a fost laitmotivul propagandei sovietice în relațiile dintre România și URSS în anii 1924-1940.
- Delimitarea granițelor dintre RASSM și „republica-metropolă” RSS Ucraineană ce s-a făcut în anii 1924-1929 a co”tribuit la accelerarea procesului de deznaționalizare și asimilare a românilor moldoveni din Bugo-Nistria.
- Impunerea argoului „șantist”, rusificat pînă la grotesc, ca limbă oficială în RASSM a contribuit la crearea unei pseudo-conștiințe „naționale” nu numai la românii din stînga Nistrului, dar și la cei din stînga Prutului. Înstrăinarea între români, care s-a produs în anul 1812, a prins rădăcini adînci după anul 1924.

Crearea RASSM și plămuirea „linghii și nărodului maldavenesc” au fost niște acțiuni criminale ale Moscovei îndreptate cu bună știință împotriva poporului și statului român. Aceste acțiuni nu au nimic în comun cu „grija” declarată pentru binele „poporului-frate moldovenesc”. Așa zisele „eliberări” din anii 1812 („de sub jugul otoman”) și 1940 („de sub jugul boierilor români”) și delimitările teritoriale cu „Ucraina-soră” din anii 1924-1929 și 1940 au dus, în realitate, la etnocidul românilor moldoveni de pe ambele maluri ale Nistrului. Dispariția lor ar fi permis unirea prin filiera dobrogeană a celor două masive slave (de miazăzi și răsărit) în unul singur. Scopul geostrategic al acestei acțiuni a fost dezenclavizarea Rusiei spre mările calde prin strîmtorile Bosfor și Dardanele.

Formarea RASSM poate fi abordată numai prin prisma creării în anul 1922 a Uniunii Sovietice. URSS a fost un imperiu comunist care l-a succedat pe cel țarist. De altfel, Imperiul țarist calificat de către revoluționarii ruși drept o „închisoare a popoarelor” a fost, comparativ cu cel sovietic, mult mai liberal și mai generos cu minoritățile naționale. Este destul să amintim că în cei optzeci de ani ai puterii sovietice au trecut în neființă peste patruzeci de popoare și etnosuri. Aceeași soartă ar fi putut-o avea și celelalte minorități naționale de pe teritoriul fostei Uniuni Sovietice.

Anul 1924 a fost unul hotărâtor în ceea ce privește recunoașterea internațională a regimului sovietic. Hotărâtor – în sensul că blocada internațională a acestui regim a fost în sfârșit spartă. „Prima rîndunică” a fost convenția sovieto-germană de la Rapallo din anul 1922. Aceasta însă nu a avut o importanță prea mare, deoarece a fost mai curînd o înțelegere între doi actori internaționali, practic excluși din relațiile internaționale. În anul 1924 puterea sovietică este recunoscută de către Marea Britanie, ceea ce a însemnat o adevărată recunoașterea pe plan mondial. Or, Imperiul Britanic se întindea pe o suprafață de 33 mln. km pătrați (pe toate continentele populate ale planetei).

Către acest an au avut loc schimbări radicale și în eșaloanele superioare ale puterii de stat și de partid sovietice. Lenin, care a condus Rusia Sovietică începînd cu anul 1917, era grav bolnav și demența de care suferea nu-i lăsa nici o șansă de revenire pe arena politică. Alt „părinte-fondator” al puterii sovietice, Leon Troțki (Bronștein), a fost un strălucit orator și teoretician al revoluției permanente, dar, fiind prea încrezut și cu atitudini de superioritate și autoritate, a pierdut momentul potrivit pentru a acapara puterea. În prim-plan a apărut Iosif Stalin, alias Djugașvili, despre care, apropo, în 1917 nu se știa aproape nimic.

Totuși, a avut dreptate Lenin cînd a lansat lozinca (unii o atribuie lui Stalin – n. a.) „Cadrele hotărăsc totul!” (în limba rusă: „Kadrî – reșaiut vsio!”). Or, Stalin reușise să pună mîna pe postul, aparent insignifiant, de inspector cadre și conducător al aparatului Comitetului Central al PC(b)R. Spre deosebire de Troțki și Lenin, Stalin nu s-a aflat nici o zi în emigrație, de aceea cunoștea foarte bine țara și poporul pe care i-a condus cu o mîna de fier timp de treizeci de ani.

Folosind abil posibilitățile pe care i le oferea funcția, Stalin cunoștea punctele slabe ale adversarilor săi. Acest fapt l-a ajutat enorm în lupta pentru putere, declanșată imediat după moartea politică a lui Lenin. Fiiⁿd un luptător experimentat în acțiuni ilegale, el posedea la perfecție arta intrigilor și a luptei din culuare. Stalin a semănat cu iscusință germenii invidiei și ai neîncrederii reciproce între rivalii săi, dînd dovadă de o răbdare și un calm de invidiat.

Toate aceste „calități” l-au ajutat pe Stalin să vină în anul 1922 în fruntea partidului și implicit a statului sovietic (după ce Lenin devenise ceea ce psihiatrii numesc „legumă”). În anul 1922 RSFSR se transformă în „Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste” (prescurtat - URSS sau, pur și simplu, Uniunea Sovietică). Lenin, bolnav fiind, a ocupat doar postul onorific de președinte al acestei formațiuni statale.

În legătură cu rebotezarea RSFSR în URSS apare o întrebare firească: de ce a fost nevoie de o asemenea procedură deloc simplă? Răspunsul rezidă, probabil, în reorientarea politicii externe a statului sovietic. Între anii 1917-1920 mai exista speranța de a răspîndi ideea revoluției mondiale al cărei detonator urma să fie RSFSR. Încercarea de a exporta revoluția pe vîrfurile baionetelor a suferit însă eșec. Ofensiva Armatei Roșii a

fost oprită la Vistula de către legionarii lui Pilsudski. Rebeliunile comuniste din Germania, Ungaria și țările apărute pe ruinele fostului Imperiu Rus (Finlanda, Estonia, Letonia și Lituania) au fost înăbușite.

Lenin și ceilalți conducători sovietici de partid și de stat (poate cu excepția lui Troțki care așa și a rămas un romantic al „revoluției permanente”) au înțeles că este timpul să schimbe vectorul politicii externe. Puterea sovietică urma să ia un „time-out” (pauză) pentru a-și vindeca rănilor provocate de sîngerosul și ruinătorul război civil. Refacerea economiei era imposibilă fără investiții și utilaje industriale străine. Nici o țară însă nu dorea să aibă de a face cu un stat pentru care încălcarea dreptului internațional devenise un mod de-a fi. „Bra”d”-ul „RSFSR” devenise prea odios în ochii comunității mondiale. Era absolut necesară o „schimbare la față” a regimului sovietic pentru a-i da o tentă de respectabilitate. Soluția a fost găsită în formarea unui stat federativ conform canoanelor general acceptate. Or, conform constituției din anul 1918, RSFSR era proiectată ca o federație deschisă tuturor popoarelor și statelor lumii, fapt care nu putea să nu trezească suspiciunile celorlalți subiecți ai relațiilor internaționale.

Ca urmare a liniei politice îndreptate spre o „retragere temporară a puterii sovietice” (expresia îi aparține lui Lenin – n. a.) au apărut: NĂP (în plan economic) și URSS (în plan politic). În rîndurile conducerii sovietice a avut loc o luptă tensionată privind gradul și tipul de autonomie de care urmau să dispună viitorii subiecți unionali. Lenin pleda pentru o autonomie statal-teritorială a minorităților naționale. Stalin, care s-a născut în Caucazul multinațional și multiconfesional (o adevărată babilonie de neamuri și religii!) înțelegea prea bine prețul „prieteniei dintre popoare”. El pleda pentru o autonomie național-culturală, dîndu-și perfect seama că federalizarea va duce, mai devreme sau mai tîrziu, la apariția separatismului.

P. S. Ceea ce a înțeles Stalin cu mai bine de optzeci de ani în urmă, nu vor să înțeleagă nicidecum actualii guvernanți de la Chișinău care continuă să „împingă”, cu o încăpăținare demnă de o altă situație, ideea federalizării național-teritoriale a Republicii Moldova drept soluție a diferendului nistrean.

Autoritatea lui Lenin a tras mai greu la cîntar decît pragmatismul și intuiția politică a lui Stalin, de aceea conceptul noului stat unional a fost acceptat în formula leninistă. După anul 1922 Lenin s-a retras din viața politică, astfel că Stalin a reușit să-și impună punctul de vedere, păstrînd „pro-forma” conceptul leninist. El a izbutit să transforme ideea federalismului într-o simplă ficțiune. Or, este binecunoscut faptul că Uniunea Sovietică, cu excepția ultimilor ani de existență, a fost un stat supercentralizat și supraunitar.

Pentru a proteja acest organism de destrămare, Stalin a presărat URSS cu „mine cu efect întîrziat”, incluzînd în corpul subiecților federali naționali reprezentanți ai altor etnii și confesiuni. Un caz clasic ce ține de lozinca „divide et imperat” („dezbină și domină”) a devenit cel al Karabahului de Munte – regiune autonomă populată de armeni creștini ce a fost incorporată în Azerbaidjanul musulman șiit. Asemenea „cai troieni” erau incluși în componența fiecărui subiect național-statal al URSS.

Unele popoare de la periferiile naționale, care aveau „rude” în statele vecine, au avut parte de autonomii de rangul întîi și doi (republici unionale sau autonome), și aceasta chiar dacă erau mai puțin numeroase decît popoarele din interiorul țării. Astfel de statut au obținut karelii, turkmenii, buriatîi, adjarii (lazii) și românii moldoveni de pe malul stîng al Nistrului.

„Generozitatea” de care a dat dovadă conducerea sovietică față de popoarele de la periferii se explică prin hotărîrea acesteia de a transforma formațiunile statale în capete de pod pentru expansiunile ulterioare. Lupta pentru „reunirea” sau „eliberarea fraților înrobiți de cealaltă parte a graniței” (finlandezi, români moldoveni, mongoli, ucraineni, bieloruși, turkmeni, tadjici, uzbeki, azeri, georgieni etc) era un pretext foarte convenabil pentru această politică.

Toate aceste modificări au fost făcute cu scopul de a demonstra Occidentului că odată cu schimbarea conducerii și a formei de stat s-a modificat și politica promovată de regim. Era clar că odată cu înlăturarea exceselor barbare proprii tandemului Lenin-Troțki politica externă a statului sovietic urma să capete forme mai civilizate. Apusul, fiind tentat de posibilitatea de a obține profit în urma NĂP, a înghițit momeala și a renunțat la boicotul și embargoul asupra URSS.

n
n
 \hat{I}
n
.